

بیماری آلزایمر چیست؟

بیماری آلزایمر یک بیماری تحلیل برنده و پیش برنده قوای عقلانی سیستم عصبی مرکزی انسان است. منشاء آن ناشناخته بوده و درمان ریشه کن کننده آن نیز هم فعلاً در دسترس نیست. تغییرات متعددی در مغز بیمار رخ میدهد که باعث کوچک شدن مغز و نیز از بین رفتن سلولهای مغز می گردد و بجای آنها لکه های متعددی با اشکال خاصی به نام پلاکهای پیری می نشیند. علامت دیگر بیماری وجود کلافه های ظریف مارپیچی شکل در سلولهای مغزی می باشد، که در نهایت سلولهای سالم را از بین می برد.

علائم بیماری آلزایمر:

عامل اصلی دمانس یا زوال عقل، بیماری آلزایمر است که از علائم مشخصه آن از دست دادن حافظه، قضاوت، استدلال و تغییراتی در روند طبیعی پیری نمی باشد و چنانچه علائم فوق دیده شود باید به پزشک متخصص مغز و اعصاب مراجعه نمود. یک ارزیابی کامل می تواند تعیین نماید که این علائم مربوط به بیماری دیگری است یا آلزایمر سبب آن می شود.

درمان بیماری آلزایمر:

اگرچه بیماری آلزایمر درمان ریشه کن کننده ندارد، اما درمانهای موجود قادرند روی مسیر بیماری اثر کند کننده و کنترل کننده داشته باشد.

عوامل احتمالی که می تواند منجر به بیماری آلزایمر شود:

علت اصلی بیماری آلزایمر همانطور که اشاره شد، ناشناخته است. با این حال عواملی چون سن و پیشینه خانوادگی را به آن بی ربط نمی دانند. این عوامل همیشه و صد در صد موجب بیماری نمی شوند، ولی می توانند به آن مرتبط باشند. سن اکثریت افرادی که به بیماری آلزایمر مبتلا می شوند بیشتر از ۶۵ سال دارند و هر چه سن بیشتر باشد، احتمال ابتلا به این بیماری افزایش می یابد. البته با این حال افرادی هستند که در سنین ۴۰ یا ۵۰ سالگی گرفتار آلزایمر شده اند.

انواع بیماری آلزایمر:

بیماری آلزایمر اسپورادیک (SPORADIC) نوع بسیار شایع آن می باشد که تقریباً ۹۰ تا ۹۵٪ از موارد را شامل می شود. نقش وراثت در این نوع شفاف نیست و مستلزم تحقیقات بسیاری می باشد. بیماری آلزایمر غالب موروثی، نوع دیگری است که شایع نمی باشد و فقط ۵ تا ۱۰٪ امکان پذیر است و از یک نسل به نسل دیگر مستقیماً انتقال می یابد.

اثرات بیماری آلزایمر:

بیماری آلزایمر نهایتاً بر تمام جنبه های زندگی فرد مانند فکر کردن، احساسات و اعمال اثر می گذارد. این اثرات در افراد متفاوت است. بسیار دشوار است که ترتیب علائم و یا سرعت بیماری را در هر شخص پیش بینی کرد. بیماری روی موارد زیر تاثیرگذار تر است:

احساسات و حالات: بیمار کنترل بر احساسات و حالات خود را از دست می دهد. با پیشرفت بیماری، شخص دیگر دوستان و محله های آشنا را نمی شناسد.

رفتار: تغییرات ایجاد شده در مغز باعث تغییرات در رفتار شخص نسبت به محیط خود می شود. این عکس العمل ها ممکن است با رفتارهای معمول شخص تفاوت داشته باشد. واکنش هایی از این دست شامل ترک منزل، تکرار کارها یا کلمات، پنهان کردن اموال شخصی، رفتار خشن، پرخاشگری، بیقراری یا رفتار ناشایست جنسی در فرد مشاهده می شود.

تواناییهای جسمی: بیماری می تواند بر وضعیت جسمی (Physical Coordination) فرد اثر بگذارد. پیشرفت بیماری به تدریج باعث ضعف قوای جسمانی می شود. این تغییرات بر روند کارهای روزانه شخص مانند خوردن، حمام کردن و لباس پوشیدن اثرات سوء داشته و شخص به تنهایی قادر به انجام آنها نخواهد بود. گرچه بیماری باعث تغییرات می گردد ولی فرد بیمار هنوز می تواند قدردانی خود را ابراز کند و احساساتی چون خوشحالی، خشم، ترس، عشق و یا غم را نشان دهد.

چند علامت هشدار دهنده بیماری آلزایمر:

با افزایش سن، تغییراتی در حافظه ایجاد می شود که طبیعی است، اما نشانه های بیماری آلزایمر چیزی بیش از فراموشی های موقتی و ساده می باشد. افرادی که به آلزایمر دچار می شوند، مشکلاتی را در برقراری ارتباط، وضعیت یادگیری و آموزش، تفکر و استدلال تجربه می کنند. این مشکلات به حدی شدید است که بر وضعیت شغلی، فعالیت های اجتماعی و زندگی خانوادگی فرد تاثیرات بسزایی خواهد گذاشت.

انجمن آلزایمر ایران، فهرستی از علائم معمول بیماری تهیه کرده است تا به شما کمک نماید تغییراتی را که در اثر بالا رفتن سن در افراد ایجاد می شود از علائم بیماری آلزایمر افتراق دهید. بین تغییرات معمول حافظه و علائم بیماری خط مرز مشخص و واضحی وجود ندارد. اگر فردی دچار تغییراتی در عملکرد و حافظه خود شد بهتر است به پزشک خود مراجعه نماید.

علائم هشدار دهنده عبارتست از:

۱- از دست دادن حافظه: فراموش کردن مطالب و وقایعی که اخیراً به حافظه سپرده شده است (حافظه کوتاه مدت). از اولین علائم معمول زوال عقل (دمانس) است. شخص اکثر اوقات دچار فراموشی شده و قادر به یاد آوری اطلاعاتی که جدیداً کسب کرده نیست. مثال: فراموش کردن گاه و بی گاه اسامی یا قرار ملاقات.

۲- اختلال در انجام فعالیت های روزانه: افرادی که دچار فراموشی شده اند، برنامه ریزی و انجام امور روزانه برایشان دشوار است. اینگونه اشخاص ممکن است مراحل مربوط به تهیه غذا، تماس تلفنی یا روش انجام یک بازی را فراموش کنند. مثال: این که گهگاهی فراموش کنید چرا وارد یک اتاق شده و یا مطلبی را که می خواستید بگویید به خاطر نیاورید.

بیمارستان فرمانیه

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

علائم هشدار دهنده بیماری آلزایمر

تاریخ تدوین: بهار ۹۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۳

«تهیه و تنظیم: واحد آموزش»

Code : FH-Pam:9-139

۱۰- از دست دادن انگیزه :
افراد مبتلا به آلزایمر ممکن است بسیار غیر فعال شوند ، مثلاً ساعت ها جلوی تلویزیون بنشینند ، بیشتر از حد معمول بخوابند یا از انجام امور معمول خودداری کنند . یا احساس خستگی موقت از کار یا وظایف اجتماعی داشته باشند .

علائم هشدار دهنده بیماری آلزایمر

۳- اختلال در زبان یا گویش : افرادی که دچار آلزایمر میشوند لغات ساده را فراموش می کنند یا کلمات غیر معمول را جایگزین می نمایند ، به طوری که صحبت ها و نوشته های آنان قابل درک نمی باشد . به عنوان مثال اگر نتوانند مسواک خود را بیابند به جای آنکه درخواست مسواک کنند می گویند ” آن چیزی که برای دهانم است ” یا داشتن مشکل در یافتن لغت مناسب به صورت گاه و بیگاه .

۴- سردرگمی در زمان و مکان : اشکال در جهت یابی و گم کردن زمان و مکان : افرادی که بیماری آلزایمر دارند در محل خود گم می شوند ، فراموش می کنند کجا هستند و چگونه به آنجا رسیده اند و نمی دانند چگونه به منزل برگردند . یا فراموش کردن روز هفته یا مکانی که می روند .

۵- ضعف یا کاهش قضاوت : افرادی که مبتلا به بیماری آلزایمر هستند ممکن است نتوانند لباس مناسب فصل را تشخیص داده و بپوشند ، بدین صورت که در یک روز گرم چندین لباس و یا در یک روز سرد لباس کمی می پوشند . آنها همچنین ممکن است دچار ضعف در استدلال و قضاوت شده بطوریکه مقدار زیادی پول را بدون دلیل به کسی ببخشند . یا تصمیم گیری اشتباه و سؤال برانگیز به طور گاه و بی گاه .

۶- اختلال در جداسازی و دسته بندی افکار: اینگونه افراد ممکن است در انجام امور ذهنی پیچیده دچار مشکلات غیر طبیعی شوند . مثلاً ممکن است اعداد و موارد استفاده از آن را فراموش کنند .

۷- جابه جا گذاشتن اشیاء : این افراد ممکن است اشیاء را در جاهای غیر معمول قرار دهند . مثلاً اتو را در فریزر و یا ساعت مچی را درقندان می گذارند .

۸- تغییرات در خلق و خو یا رفتار : افراد مبتلا به آلزایمر دچار نوسانات سریع خلقی می شوند مثلاً زمانی آرام هستند ولی بدن هیچ دلیلی اشک ریخته یا غمگین می شوند .

۹- تغییرات در شخصیت : افرادی که مبتلا به فراموشی می شوند ممکن است به شدت گیج یا سر در گم ، بدبین ، نگران و محتاط یا وابسته به فردی در خانواده شوند .